

BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE RAADSVRAGEN 2026, NUMMER 156

Datum	2 september 2026
Van	College B&W
Behandeld door	Wijbe Langeveld
E-mailadres	wijbe.langeveld@utrecht.nl
Kenmerk	34241548
Beleidsveld	Jeugd

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de beantwoording van de schriftelijke raadsragen jaargang 2026 nummer 156 van Venita Dada-Anthonij (D66), mede namens Beau Nederhand - Charlotte Passier (Volt), Derk van Bergen (ChristenUnie), Yvonne Hessel (Utrecht Solidair), Ellis te Riele - Bert van Steeg (CDA), Robert Biever (Stadsbelang Utrecht) en Hester Assen (GroenLinks-PvdA) van 21 juli 2026 over Samen Veilig Midden Nederland plaatst kwetsbare jongeren illegaal in het buitenland. De gestelde vragen zijn onderaan bijgevoegd.

Vooraf

Hieronder vindt u de beantwoording over plaatsingen van jeugdigen in het buitenland door SAVE Jeugdbescherming. Goede zorg voor kinderen staat voor ons centraal. Daarom zijn ook wij geschrokken van het nieuws. Naar aanleiding van de publicatie van Nieuwsuur en uw vragen zijn wij direct in contact getreden met het bestuur van Samen Veilig Midden Nederland (SVMN) waar SAVE Jeugdbescherming deel van uitmaakt.

Wij hebben voor de uitvoering van de jeugdbescherming namens de bovenregionale samenwerkende gemeentes een contract gesloten met SAVE Jeugdbescherming, Leger des Heils Jeugdbescherming en William Schrikker Jeugdbescherming. Sturing op dit contract geven we vorm in samenwerking met de omliggende gemeenten.

SAVE Jeugdbescherming heeft opdracht gegeven tot een extern onderzoek naar de gang van zaken rond de plaatsingen in het buitenland zonder toestemmingsverklaring van de Centrale autoriteit en over de veiligheid van het leefklimaat bij de verblijfsplek in Spanje. Dit onderzoek volgt op een melding van Save Jeugdbescherming bij de IGJ over zorgen over het leefklimaat bij de locatie in Spanje die geuit werden door jeugdigen die daar zijn verbleven. De uitkomsten van dit onderzoek worden medio oktober verwacht. Bij de beantwoording van een deel van de vragen maken wij een voorbehoud met het oog op dit onderzoek.

Vraag 1

Hoeveel Utrechtse jongeren zijn sinds 2022 door SAVE in het buitenland geplaatst, in Spanje en in andere landen (zoals Polen, Portugal, Frankrijk en België)?

Antwoord 1

Op basis van de huidige informatie is het beeld dat er twee jeugdigen door SAVE Jeugdbescherming uit de gemeente Utrecht in het buitenland geplaatst zijn.

Vraag 2

Beschikt het college over informatie met betrekking tot het aantal Utrechtse jongeren dat zonder vereiste toestemming van het in het buitenland is geplaatst, in het bijzonder in de zomer van 2024 nadat de rechter dit handelen van SAVE afgekeurd had? Zo nee, is het college bereid deze informatie te achterhalen?

Antwoord 2

Nadat de rechter in haar beschikking had aangegeven dat SAVE Jeugdbescherming goedkeuring moet hebben van de Centrale autoriteit is de plaatsing van één Utrechtse jeugdige door SAVE Jeugdbescherming verlengd in afwachting van de beschikbaarheid van een vervolgplek in Nederland. Daarnaast is er na de zomer 2024 één Utrechtse jeugdige in het buitenland geplaatst zonder toestemming van de Centrale autoriteit. Dit betreft een plaatsing waar wij vanuit het woonplaatsbeginsel verantwoordelijk voor zijn. Deze jeugdige is geplaatst door een andere gecertificeerde instelling (GI) dan SAVE Jeugdbescherming.

Vraag 3

Zijn ouders, wettelijke vertegenwoordigers, kinderrechters en betrokken toezichthouders geïnformeerd wanneer achteraf is gebleken dat voor een buitenlandse plaatsing niet de vereiste toestemming was verkregen? Zo nee, waarom niet en gebeurt dit alsnog?

Antwoord 3

Nee, ouders zijn niet achteraf hierover geïnformeerd. Ouders met gezag en andere wettelijke vertegenwoordigers zijn wel betrokken geweest bij de gerechtelijke procedures rond de uithuisplaatsingen en ontvingen de betreffende beschikkingen van de rechtbank. In verschillende procedures is de toestemming van de Centrale autoriteit of het ontbreken daarvan aan de orde geweest. De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd is op de hoogte van de plaatsingen omdat SAVE Jeugdbescherming een melding heeft gedaan bij de IGJ. Het is niet gebruikelijk om rechters achteraf op de hoogte te brengen na afsluiting van een procedure en dat is dus niet gebeurd.

Vraag 4

Deelt het college de opvatting dat het hier, anders dan bij inhoudelijke professionele afwegingen, gaat om het niet naleven van wet- en regelgeving en van rechterlijke uitspraken, en dat dit dus wél binnen de eigen rol van de gemeente als opdrachtgever valt om op te controleren? Op welke manier wordt hier op dit moment concreet op toegezien?

Antwoord 4

Wij delen de opvatting dat het hier gaat om het niet naleven van wet- en regelgeving en dat dit niet valt onder de ruimte van professionals om hier zelfstandig een weging te maken. Wanneer een rechter geen toestemming geeft voor (verlenging van) een plaatsing in het buitenland, moet de GI zich hieraan houden.

De gemeente stuurt op het nakomen van contractafspraken, prestaties en continuïteit van de dienstverlening. Sinds 2026 zijn de afspraken vastgelegd in een nieuw contract. Hiervoor hadden de samenwerkende gemeenten een subsidierelatie met SAVE Jeugdbescherming. In de contractafspraken is opgenomen dat SAVE Jeugdbescherming zich moet houden aan wet- en regelgeving.

Vanuit onze rol als opdrachtgever heeft de gemeente met SAVE Jeugdbescherming gesprekken gevoerd over deze plaatsingen. Het bestuur van SVMN zegt over deze plaatsingen: 'Binnen SVMN is niet in alle gevallen gehandeld in overeenstemming met rechterlijke uitspraken. Dat had wel moeten gebeuren en dat betreuren we. De opdracht van de rechter was helder: zonder de vereiste toestemming geen plaatsing in Spanje. Het belang van jongeren staat voor ons voorop en daarbij moeten we altijd handelen binnen de geldende wettelijke kaders.'

Hoe het proces rond deze plaatsing precies is gegaan zal onderwerp zijn van het onderzoek dat in de inleiding wordt benoemd. Op dit moment verblijven er geen minderjarige kinderen vanuit een civielrechtelijk kader (waarvoor de toestemming nodig is) meer in het buitenland. Wij willen de uitkomsten van het onderzoek afwachten en zullen u hierover informeren. Op basis van de bevindingen van dit onderzoek, de weging door de IGJ en de reactie van SAVE Jeugdbescherming zal er worden gekeken of en welke stappen aanvullend vanuit de gemeente gezet moeten worden.

Vraag 5

Welke mogelijkheden heeft de gemeente als opdrachtgever, wanneer een gecertificeerde instelling wet- en regelgeving niet naleeft? Zijn deze in het geval van SAVE overwogen en/of ingezet?

Antwoord 5

Vanuit onze rol als opdrachtgever hebben wij in de eerste plaats het gesprek te voeren met SAVE Jeugdbescherming wanneer zaken aan het licht komen die niet passen binnen wet- en regelgeving. Het is van belang om te weten hoe het management en het bestuur van de organisatie heeft gehandeld, op welke manier en hoe snel men ervoor heeft gezorgd dat er wel aan wet- en regelgeving voldaan werd. Als afspraken uit het contract niet of onvoldoende worden nagekomen, dan kunnen we vragen om een plan van aanpak om dat te verhelpen. Ook kunnen we de contractgesprekken in zo'n geval intensiveren in frequentie en via bestuurlijke opschaling. We kunnen als gemeentelijk opdrachtgever ook opdracht geven tot een extern onderzoek, dit instrument is in het verleden door ons ook ingezet.

Als vast komt te staan, dat SAVE Jeugdbescherming blijvend tekortschiet in het nakomen van de overeenkomst, dan voorziet het contract dat we met SAVE Jeugdbescherming hebben gesloten in verschillende maatregelen die de gemeente kan nemen. Met als zwaarste middel juridische stappen, zoals SAVE Jeugdbescherming in gebreke stellen, waarbij wordt besproken en vastgelegd welke verbetermaatregelen SAVE Jeugdbescherming gaat nemen. Of in het uiterste geval het opzeggen van de overeenkomst. Ook instanties als de IGJ en het Keurmerkinstituut kunnen maatregelen nemen binnen hun eigen bevoegdheden.

Op dit moment voeren wij gesprekken met SAVE Jeugdbescherming en willen wij de conclusies van het onderzoek dat in opdracht van SAVE Jeugdbescherming op verzoek van de IGJ wordt gedaan afwachten. Op basis van de gesprekken en de conclusies van het onderzoek besluiten wij of en welke maatregelen vanuit de gemeente aanvullend op de aanbevelingen van de Inspectie nodig zijn. En zullen wij in de contractgesprekken die we voeren op de voet volgen hoe de uitvoering van de aanbevelingen gaat.

Vraag 6

Is dit besproken in het bovenregionale opdrachtgeversoverleg met SVMN, en zo ja, door wie en met welk resultaat?

Antwoord 6

Als we maatregelen willen treffen richting SAVE Jeugdbescherming is het inderdaad nodig dat we dit in bovenregionaal verband doen. Er heeft nog geen bovenregionaal opdrachtgeversoverleg met SVMN plaatsgevonden sinds wij weten over de uitspraak van de rechter wat betreft de plaatsingen in Spanje. Voor dit gesprek zijn ook de uitkomsten van het onderzoek van belang. In het bovenregionale accountgesprek van 1 oktober zal de stand van zaken aan de orde komen. Ook is er een bestuurlijk gesprek geweest tussen de wethouder van Utrecht en het bestuur van SVMN.

Vraag 7

Welke afspraken zijn er over het toezicht op en de veiligheid van jongeren tijdens een plaatsing in het buitenland, gegeven dat SAVE niet kan ingrijpen wanneer een jongere wegloopt of betrokken raakt bij een strafbaar feit, omdat SAVE daar geen bevoegdheid heeft?

Antwoord 7

Voorafgaand aan een plaatsing zijn er door SAVE Jeugdbescherming afspraken gemaakt over onder meer de begeleiding, het contact met de jeugdige, evaluatiemomenten en de informatievoorziening bij incidenten. Tijdens de plaatsingen is er contact tussen de jeugdbeschermers, de jeugdigen, ouders of wettelijke vertegenwoordigers en de zorgaanbieder, onder meer via gesprekken, evaluaties, bezoeken en rapportages. De aard en frequentie van het contact verschillen per jeugdige.

Vraag 8

Is het college bereid om bij alle gecontracteerde jeugdbeschermings- en jeugdzorgaanbieders na te vragen of, en zo ja hoe vaak, jongeren de afgelopen jaren naar het buitenland zijn geplaatst en of daarbij steeds aan de eisen van de Europese verordening is voldaan?

Antwoord 8

Ja, wij zijn dit nagegaan bij onze partners. Daaruit is gebleken dat dit alleen in heel uitzonderlijke gevallen is gebeurd. De eisen van de Europese verordening gelden alleen voor de plaatsingen in het

civielrechtelijke kader (plaatsing vanuit een jeugdbeschermingsmaatregel). Sinds 2022 zijn er drie jongeren waarvoor Utrecht verantwoordelijk was geplaatst zonder vereiste toestemming, twee door SAVE Jeugdbescherming en één door een niet-gecontracteerde GI.

Vraag 9

Is het college bekend met dit beeld? Zo ja, hoe wordt eventuele belangenverstrengeling voorkomen en hoe wordt de onafhankelijkheid van betrokken professionals geborgd? Zo nee, is het college bereid dit te onderzoeken?

Antwoord 9

Er hebben geen medewerkers van SAVE Jeugdbescherming gewerkt bij het Zorg- en Veiligheidshuis. Wel zijn in het verleden medewerkers van Veilig Thuis gedetacheerd geweest als procesregisseurs MDA++ bij het Zorg- en Veiligheidshuis. Deze medewerkers hadden alleen de functie van procesregisseur MDA++ en voerden geen andere werkzaamheden uit bij Veilig Thuis. Deze constructie is vanaf januari 2026 niet meer aan de orde. De procesregisseurs MDA++ werkzaam voor het Zorg- en Veiligheidshuis zijn nu allen in dienst van de gemeente Utrecht (zoals alle medewerkers van het Zorg- en Veiligheidshuis, waar de gemeente Utrecht de rol van beheerorganisatie vervult). Wij zien in deze constructie geen risico op belangenverstrengeling.

Vraag 10

Deelt het college deze zorgen en is zij bereid te handelen naar deze verantwoordelijkheid?

Antwoord 10

Wij herkennen ons in het beeld dat er landelijk veel problemen zijn in de jeugdbescherming en dat er structurele veranderingen nodig zijn. Jeugdbeschermers doen desondanks hun uiterste best om in een ingewikkeld jeugdbeschermingsstelsel met beperkte capaciteit, een tekort aan collega's en een ontoereikend jeugdhulpaanbod zorgvuldige beslissingen te nemen. De jeugdbescherming heeft last van tekorten aan verblijfsplekken en aan alternatieven daarvoor in de jeugdhulp. Met alle gecontracteerde gecertificeerde instellingen en andere partners zijn wij doorlopend in gesprek om te kijken hoe wij de hulp voor de meest kwetsbare bewoners zo optimaal mogelijk kunnen organiseren en de ernstige ontwikkelingsbedreiging van kinderen kunnen afwenden. Ook werken wij aan het creëren van een dekkend jeugdhulpaanbod en aan alternatieven voor verblijf, zoals beschreven in de beleidsnota [Samen opgroeien, samen opvoeden](#). Alternatieven zijn mogelijk, maar er zijn geen extra Rijksmiddelen voor gemeenten om die betere alternatieven goed op te bouwen. Daarnaast zijn wij in gesprek met het Rijk om tot structurele veranderingen te komen in de jeugdbescherming in lijn met het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming en de motie [M683](#). Hierin handelen wij naar onze verantwoordelijkheid.

Vraag 11

Welke aanvullende maatregelen acht het college als nodig om herhaling te voorkomen en is het college bereid de raad na het zomerreces te informeren over de uitkomsten, inclusief verbetermaatregelen, van gesprekken met SAVE en de bovenregionale opdrachtgevers.

Antwoord 11

Zie het antwoord op vraag 5. Wanneer de conclusies van het onderzoek bekend zijn zullen wij u daarover informeren.

Hoogachtend

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Schriftelijke vragen

Samen Veilig Midden Nederland plaatst kwetsbare jongeren illegaal in het buitenland

21 juli 2026

Vragen:

Vooraf

Naar aanleiding van het artikel van Nieuwsuur van 16 juli 2026, "Jeugdzorgorganisatie plaatst kwetsbare jongeren illegaal in zorgtraject Spanje",¹ stellen de fracties van D66, Volt, ChristenUnie, Utrecht Solidair, CDA, Stadsbelang Utrecht en GroenlinksPvda onderstaande vragen.

Uit het onderzoek van Nieuwsuur blijkt dat SAVE Jeugdbescherming de afgelopen jaren jongeren in een jeugdzorgtraject in Spanje heeft geplaatst zonder de sinds 2022 verplichte toestemming van de Spaanse autoriteiten. Ook nadat de kinderrechter deze werkwijze in de zomer van 2024 meermaals had afgekeurd, plaatste SAVE opnieuw jongeren in Spanje zonder toestemming.

Vorig jaar trokken wij al aan de bel over het handelen van SAVE naar aanleiding van een artikel van RTV Utrecht² en eerder dit jaar stelden onze fracties al vragen over SAVE met betrekking tot berichtgeving in de Volkskrant. Die vragen³ gingen over inhoudelijke professionele afwegingen (waaronder het concept ouderverstoting), waarbij het college terecht terughoudend was met een inhoudelijk oordeel, omdat dit aan professionals, de Inspectie en de rechter is. Deze casus ligt naar het oordeel van onze fracties anders: het gaat hier niet om een professionele afweging, maar om het herhaaldelijk niet naleven van een wettelijk vereiste (artikel 82 van Verordening (EU) 2019/1111) en van expliciete rechterlijke uitspraken. Wij vragen het college daarom om deze vragen ook vanuit die invalshoek te beantwoorden. Na de zomer gaan we wederom en hierover verder in debat; we verzoeken het college onze vragen tijdig vóór dat debat te beantwoorden.

1. Hoeveel Utrechtse jongeren zijn sinds 2022 door SAVE in het buitenland geplaatst, in Spanje en in andere landen (zoals Polen, Portugal, Frankrijk en België)?
2. Beschikt het college over informatie met betrekking tot het aantal Utrechtse jongeren dat zonder vereiste toestemming van het in het buitenland is geplaatst, in het bijzonder in de zomer van 2024 nadat de rechter dit handelen van SAVE afgekeurd had? Zo nee, is het college bereid deze informatie te achterhalen?
3. Zijn ouders, wettelijke vertegenwoordigers, kinderrechters en betrokken toezichthouders geïnformeerd wanneer achteraf is gebleken dat voor een buitenlandse plaatsing niet de vereiste toestemming was verkregen? Zo nee, waarom niet en gebeurt dit alsnog?
4. Deelt het college de opvatting dat het hier, anders dan bij inhoudelijke professionele afwegingen, gaat om het niet naleven van wet- en regelgeving en van rechterlijke uitspraken, en dat dit dus wél binnen de eigen rol van de gemeente als opdrachtgever valt om op te controleren? Op welke manier wordt hier op dit moment concreet op toegezien?

5. Welke mogelijkheden heeft de gemeente als opdrachtgever, wanneer een gecertificeerde instelling wet- en regelgeving niet naleeft? Zijn deze in het geval van SAVE overwogen en/of ingezet?
6. Is dit besproken in het bovenregionale opdrachtgeversoverleg met SVMN, en zo ja, door wie en met welk resultaat?
7. Welke afspraken zijn er over het toezicht op en de veiligheid van jongeren tijdens een plaatsing in het buitenland, gegeven dat SAVE niet kan ingrijpen wanneer een jongere wegloopt of betrokken raakt bij een strafbaar feit, omdat SAVE daar geen bevoegdheid heeft?
8. Is het college bereid om bij alle gecontracteerde jeugdbeschermings- en jeugdzorgaanbieders na te vragen of, en zo ja hoe vaak, jongeren de afgelopen jaren naar het buitenland zijn geplaatst en of daarbij steeds aan de eisen van de Europese verordening is voldaan?

Naast het bericht van Nieuwsuur bereiken ons, naar aanleiding van eerder gestelde vragen en het eerder gevoerde debat over SAVE, diverse signalen aanleiding van zowel cliënten als professionals. Zo ook dat medewerkers van het Zorg en Veiligheidshuis mogelijk gecontracteerd zijn door SAVE en bij hen op de loonlijst zouden staan.

9. Is het college bekend met dit beeld? Zo ja, hoe wordt eventuele belangenverstrengeling voorkomen en hoe wordt de onafhankelijkheid van betrokken professionals geborgd? Zo nee, is het college bereid dit te onderzoeken?

De berichten en signalen stapelen zich op en zijn voor onze partijen reden tot grote zorg. Als gemeente hebben wij met het rijk en de betrokken instanties verantwoordelijkheid voor kinderen in een toch al kwetsbare positie. Ook dit is in debat en in beantwoording op eerdere vragen bevestigd, bij monde van de wethouder, door het college.

10. Deelt het college deze zorgen en is zij bereid te handelen naar deze verantwoordelijkheid?
11. Welke aanvullende maatregelen acht het college als nodig om herhaling te voorkomen en is het college bereid de raad na het zomerreces te informeren over de uitkomsten, inclusief verbetermaatregelen, van gesprekken met SAVE en de bovenregionale opdrachtgevers.

Gesteld door:

- Venita Dada-Anthonij, D66
- Charlotte Passier & Beau Nederhand, Volt
- Derk van Bergen, ChristenUnie
- Yvonne Hessel, Utrecht Solidair
- Bert van Steeg & Ellis te Riele, CDA
- Robert Biever, Stadsbelang Utrecht
- Hester Assen, GroenlinksPvdA